

Kvæg, Planter, Økologi

Staldfodring af køer med frisk græs giver mulighed for at spare på indkøbt protein

Frisk græs har et højere proteinindhold end græsensilage og samtidig er proteinkvaliteten bedre. Derfor er der potentiale i at udnytte det friske græs til at opnå en større selvforsyning og reducere importen af dyrt proteinfoder.

Viden om

Staldfodring med frisk græs, høstet med opsamlervogn i marken, giver mulighed for fodring med store mængder græs i en væsentlig større del af græssæsonen, end det er tilfældet med afgræsning alene. Især efterårssæsonen bliver forlænget, da der ofte er mulighed for at staldfodre med betydelige græsmængder et godt stykke ind i november måned.

En anden fordel ved staldfodring med frisk græs er, at der ikke skal blandes fuldfoder. Der er dog en periode, specielt i foråret og efteråret, hvor det er nødvendigt at supplere med fuldfoder, hvis man ønsker at staldfodre med frisk græs i en lang periode. Det er vigtigt at holde perioden med overlap så kort som mulig, da det er tidskrævende både at skulle hente frisk græs på marken og blande fuldfoder.

Bedre proteinværdi i frisk græs til køerne end i ensilage

Frisk græs har et højere proteinindhold end græsensilage, og samtidig er proteinkvaliteten bedre. Det skyldes, at der under ensilering sker en nedbrydning af proteinet til peptider, aminosyrer og ammonium.

Derfor ser man en højere AAT-værdi i frisk græs. Sammenligner man standardværdierne for frisk kløvergræs og kløvergræsensilage, vil AAT-værdien i frisk græs ligge omkring 95 g/kg TS, mens den for ensilage vil ligge på 80 g/kg TS. Der er således et potentiale i at udnytte den bedre proteinkvalitet i det friske græs til at opnå en større selvforsyning og reducere importen af dyrt proteinfoder.

Udbytte af frisk græs til fodring af køer på stald er på højde med høst til ensilage

Opgørelser fra en enkelt bedrift i projektet græsmælk viser, at udbyttet per hektar stort set er ens, uanset om græsset blev ensileret eller brugt til frisk opfodring. Opgørelsen viste et høstet udbytte på 12.000 kilo tørstof per hektar, uanset høstmetode. Der mangler dog fortsat et større datamateriale til at lave en sikker sammenligning af de to høstmetoder.

Bedste metode til høst af frisk græs til staldfodring

Resultater fra Nordirland har vist, at det vigtigste er, at græsset får mindst mulig fysisk bearbejdning. Det understøttes af erfaringer fra Danmark, som også viser, at det ikke har betydning for køernes ædelyst om græsset er høstet tørt eller vådt.

Hvis græsset bliver snittet eller kvast, falder køernes ædelyst, og græsset tager hurtigere varme. Derfor er en snitning af græsset ikke ønskværdig, men om der anvendes en frontskårlægger og en opsamlervogn eller en specialmaskine som f.eks. Maksigrass har ikke haft nogen betydning i de nordirske forsøg.

Skal staldfodring med frisk græs være en succes, er det vigtigt at holde fokus på at sikre en stabil og kvalitetsmæssig ensartet forsyning gennem hele sæsonen. I princippet kræver det samme planlægning og styring som ved afgræsning for at opnå en god fordøjelighed af græsset igennem hele sæsonen.

Økonomien i fodring af køer på stald med frisk græs

Økonomisk kan det også være interessant at overveje staldfodring med frisk græs i stedet for fuldfoder gennem sommeren. Det kræver imidlertid, at kraftfoderet kan tildeles separat i enten kraftfoderautomater eller i forbindelse med malkning.

I tabellen er der lavet et eksempel med sammenligning af omkostningerne pr. foderenhed (FEN) ved fodring med ensilage og staldfodring med frisk græs. Beregningerne tager udgangspunkt i budgetkalkulerne på Farmtalonline.dk. Ensilagen koster 105 øre pr. FEN, når det er lagt ind i siloen og dækket med plastik.

Staldfodring med frisk græs koster i eksemplet 83 øre pr. FEN, når det friske græs er kørt ind på foderbordet. Omkostningerne inkluderer forrentning, vedligehold og afskrivning af udstyret til staldfodringen af det friske græs samt udgifter til brændstof og arbejde.

Ensilagefodret skal tillægges omkostninger til blanding og udfodring, for at omkostningerne er fuldt sammenlignelige med staldfodring med frisk græs.

Eksemplet tager udgangspunkt i en case fra praksis, hvor køerne staldfodres med frisk græs om natten. Der blev i gennemsnit brugt 50 minutter om dagen hele sommeren til at høste, transportere og udfodre det friske græs i stalden.

Se omkostninger ved ensilage og staldfodring med frisk græs udregnet ved hjælp af budgetkalkuler, jb 1-3.

Omkostninger ved ensilage og staldfodring med frisk græs

	5. slæt græsensilage	Staldfodring med frisk græs
Høstet udbytte, FEN	9.200	9.000
Stykomkostning		
Handelsgødning	736	736
Plastik	420	
Maskin- og arbejdsomkostninger		
Gødningsspredning	1.493	1.493
Ensilering *	5.390	0
Staldfodring frisk græs	0	3.725
Alternativ DB	600	600
I al omkostninger, kr. pr. ha	9.606	7.441
kr. pr. FEN	1,05	0,83

* Skårlægning, sammenrivning, snitning, hjemkørsel og indlægning

Staldfodring af køer med frisk græs versus afgræsning og TMR

Der er kun et begrænset antal forsøg, der har undersøgt køernes produktion på staldfodring med frisk græs. Et forsøg fra Aarhus Universitet har vist, at der ved fodring med frisk græs kan opnås samme mælkeproduktion som ved fodring med ensilage, når fordøjeligheden er den samme. Forsøget blev lavet med køer med et ydelsesniveau på cirka 10.000 kilo EKM.

I Nordirland har forsøg vist, at staldfodring med frisk græs har potentiale for en højere mælkeproduktion sammenlignet med 24 timers afgræsning. Ud over det friske græs fik begge grupper suppleringsfoder i malkestalden. Sammenligningen med TMR er mere tvetydig, da forsøgsresultater fra Storbritannien viser både samme og lavere mælkeproduktion på staldfodring med frisk græs versus TMR.

Begge forsøgsresultater stammer fra forholdsvis lavtydende køer. Derfor kan man godt forestille sig, at højtydende køer vil blive udfordret, hvis fodringen er 100 procent staldfodring med frisk græs og lidt suppleringsfoder i malkestalden.

Referencer

[Agri search. Zero grazing – a best practice guide](#)

Emneord

Fodergræs

Fodring af malkekøer

Grovfoder

+3

Kvæg

Tema: Grovfoder til kvæg

Med temaet Grovfoder får du overblik og viden til at producere godt grovfoder til den rigtige pris, hvad enten det drejer sig om græsensilage, helsæd af korn og majs eller om halm og hø.

Publiceret: 29. april 2021

Opdateret: 29. april 2021

Vil du vide mere?

Martin Øvli Kristensen

Specialkonsulent

SEGES

makr@seges.dk

+45 8740 5307

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Tlf. 87 40 50 00

Agro Food Park 15

Fax. 87 40 50 10

8200 Aarhus N

Email info@seges.dk

